Besluit

Datum
31 januari 2023

Zaaknummer
2022-004733

Onderwerp
Begroting 2023

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 7

De raad van de gemeente Westervoort
Postbus 40
6930 AA WESTERVOORT

Geachte leden van de raad,

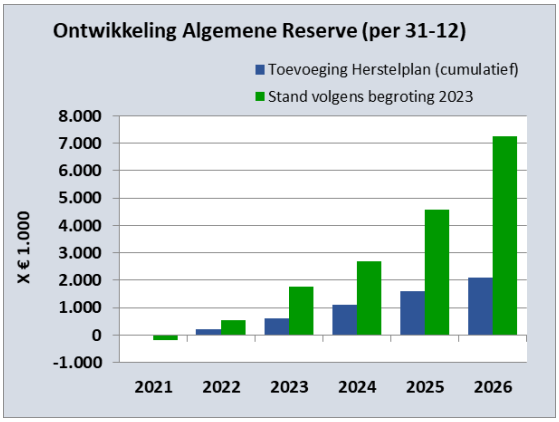
Wij hebben uw begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026 ontvangen en beoordeeld.
Deze beoordeling heeft in goed overleg met uw gemeente plaatsgevonden.
Met deze brief informeren wij u over de vorm van financieel toezicht die in 2023 voor uw gemeente van toepassing is. Waar nodig geven wij u enkele aandachtspunten mee. In de bijlage bij deze brief lichten wij deze aandachtspunten nader toe en vindt u onze jaarlijkse risicobeoordeling van de financiële positie van uw gemeente.

Beoordeling begroting en toezichtvorm
De vastgestelde begroting 2023 is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Uw gemeente staat in 2023 onder repressief toezicht van de provincie. Dit is de reguliere vorm van toezicht. Uw begroting 2023 en de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen behoeven geen goedkeuring van ons college.

Toelichting
De begroting 2023 en de meerjarenramingen 2024-2026 zijn door u met positieve uitkomsten gepresenteerd. Hierbij is rekening gehouden met de in het herstelplan vastgestelde robuuste raming voor onvoorziene uitgaven (€ 200.000) en de geplande toevoeging aan de algemene reserve (oplopend tot € 500.000) ter versterking van deze reserve. Verder is de bezuiniging op de jeugdzorg uit de begroting 2022-2025 voor wat betreft het niet gerealiseerde deel (€ 400.000) afgeboekt. Bovendien zijn er middelen beschikbaar om het achterstallig onderhoud voor de wegen aan te pakken. Hiermee is de realiteit van de ramingen verbeterd. Voor de jaren 2024 tot en met 2026 is wel gebruik gemaakt van de landelijk afgesproken richtlijn jeugdzorg, waarbij voor deze jaren fictieve aanvullende rijksbijdragen voor jeugdzorg mogen worden geraamd.

Herstelplan
Het op 23 maart 2021 door u vastgestelde herstelplan is erop gericht om het structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenramingen te herstellen en voor het eigen vermogen (algemene reserve) weer een ruime positieve stand te realiseren. De uitvoering en realisatie van dit

herstelplan is onverminderd noodzakelijk om de financiële positie van uw gemeente blijvend te versterken. De groei van de algemene reserve verloopt voorspoedig, zoals blijkt uit de grafiek. Deze geeft de ontwikkeling weer van de algemene reserve volgens de ramingen uit de begroting 2023. De groene kolommen laten de geraamde stand aan het eind van het jaar zien. De blauwe kolommen geven weer welk deel van de algemene reserve is gevormd vanuit de reserveringen op basis van het vastgestelde herstelplan. Het verloop wordt positief beïnvloed door meevallende jaarrekening resultaten en het feit dat de geraamde positieve uitkomsten voor 2023-2026 ook worden gereserveerd. Kanttekening hierbij is dat deze ook daadwerkelijk moeten worden gerealiseerd om ze ook te kunnen toevoegen. Volgens de raming zal eind 2026 een stand worden bereikt van € 7,2 miljoen.

Sterk Bestuur

In januari 2022 is het onderzoek naar de bestuurskracht van uw gemeente door adviesbureau BMC afgerond en heeft u het rapport aan Jan Markink, onze gedeputeerde Algemeen Bestuur aangeboden. In het rapport wordt de hoofdconclusie als volgt beschreven:
“De huidige bestuurskracht van de gemeente Westervoort is niet voldoende om richting de toekomst een robuuste gemeente te kunnen zijn” en “Het advies is om te onderkennen dat zelfstandigheid op termijn niet houdbaar is.”
Volgens ons dient gelet op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport een vervolgtraject te worden ingezet. Echter aangezien het rapport vlak voor de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2022 verscheen, is besluitvorming over het vervolgtraject over de verkiezingen heen getild.

De huidige coalitie heeft zich duidelijk uitgesproken over behoud van de bestuurlijke zelfstandigheid en een duurzame financiële positie en hebben daarbij aangegeven dat zij de conclusie van BMC dat zelfstandigheid op termijn niet houdbaar is nog niet willen erkennen.
Wel is besloten om een vervolgtraject in te zetten. Hierover vond op 5 oktober 2022 een bestuurlijk gesprek plaats tussen de Commissaris van de Koning, dhr. J. Berends en gedeputeerde Algemeen Bestuur, dhr. J. Markink, en de klankbordgroep Sterk Bestuur waarin u en het college zijn vertegenwoordigd. Daarbij is aangegeven dat de provincie positief staat tegenover het in te zetten vervolgtraject. Wel is geadviseerd om het vervolgonderzoek meer te richten op de vraag welke investeringen moeten worden gedaan om te borgen dat er een duurzame (> 10 jaar) verbetering van de bestuurskracht van Westervoort wordt bereikt om een zelfstandige gemeente te blijven. Die investeringen betreffen naast financiële en organisatorische aspecten ook investeringen op het gebied van goede voorzieningen voor en dienstverlening aan uw inwoners. Hiervoor zullen dan de financiële middelen in de begroting en meerjarenramingen moeten worden vrijgemaakt.
Ook is aangegeven dat het belangrijk is in beeld te brengen of uw gemeente in staat is om te blijven investeren om op langere termijn uw wettelijke taken goed te kunnen uitvoeren, financieel gezond blijft en kan inspelen op actuele ontwikkelingen.

Onze bestuurders hebben aangeboden om het vervolgtraject net als het eerdere onderzoek te willen faciliteren door o.a. een subsidie in het kader van de regeling Vitaal Openbaar Bestuur.
Uit ambtelijke informatie is gebleken dat de klankbordgroep om haar moverende redenen heeft besloten om hiervan af te zien. Wel merken wij hierbij op mocht de indruk bij de Klankbordgroep ontstaan zijn, wij niet van plan waren om door onze medefinanciering het opdrachtgeverschap van het vervolgonderzoek op ons te nemen om daarmee de toekomst van uw gemeente te kunnen bepalen.
Integendeel, wij vinden het juist belangrijk dat u als gemeente opdrachtgever en eigenaar van het onderzoek bent, omdat u eindverantwoordelijk bent voor de besluitvorming over de toekomst van Westervoort.
Daarom worden bij dit soort maatwerktrajecten als er een beroep wordt gedaan op de VOB-regeling afspraken gemaakt over o.a. de cofinanciering en rolverdeling tussen gemeente en provincie.
Wij zullen mede vanuit onze wettelijke taak voor de kwaliteit van het lokaal bestuur, met interesse volgen hoe u op basis van het vervolgtraject de koers voor de toekomst Westervoort gaat bepalen.

Aandachtspunten en motivering

Naar aanleiding van onze analyse van uw begroting geven wij de volgende aandachtspunten aan u mee:

- Onderhoud kapitaalgoederen, actualiteit beheerplannen
- Weerstandsvermogen

In de bijlage bij deze brief vindt u een nadere toelichting. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren.

Meer informatie

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief of over ons financieel toezicht? Graag geven wij op uw uitnodiging een nadere toelichting of presentatie.
Neem hiervoor contact op met uw adviseur gemeentefinanciën via het provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van uw plannen en ambities voor het komende jaar!

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Jurgen Rau
Teammanager Interbestuurlijk Toezicht

Bijlage:
- Aandachtspunten provinciaal toezicht

Voor deze beoordeling gelden:
- Gemeentewet, artikel 189 en artikel 203
- Risicobeoordeling van uw financiële positie

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief.
U kunt uw bezwaarschrift ook elektronisch indienen op het portaal Rechtsbescherming. Hiervoor gebruikt u DigiD, eHerkenning of eIDAS.
Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaren en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient en u wilt niet dat een besluit in werking treedt, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

Bijlage

Aandachtspunten naar aanleiding van uw begroting 2023

Onderhoud kapitaalgoederen, actualiteit beheerplannen
In de begrotingsbrief voor 2022 is aandacht gevraagd voor onderhoud kapitaalgoederen in het algemeen en voor onderhoud wegen in het bijzonder. Bij de berekening van de reële en structurele uitkomsten voor 2022-2025 is voor alle jaarschijven een negatieve correctie opgenomen van € 0,5 miljoen omdat in onze optiek de ramingen voor het reguliere onderhoud onvoldoende waren, maar ook om achterstallig onderhoud op te lossen. Om het achterstallig onderhoud op te lossen is inmiddels een aparte voorziening achterstallig onderhoud wegen van € 2 miljoen beschikbaar gesteld vanuit het rekeningresultaat 2021. Voor regulier onderhoud wordt jaarlijks € 165.000 toegevoegd aan de voorziening onderhoud wegen. Nu is het echter de vraag of dit budget voldoende is om op termijn opnieuw achterstallig onderhoud te voorkomen. Immers de onttrekkingen uit deze voorziening liggen de komende 4 jaar hoger dan de toevoegingen, waarna eind 2026 de voorziening leeg is. Kortom wij vragen u aandacht voor met name de onderbouwing van het benodigde budget voor het reguliere jaarlijkse onderhoud. Dit om te voorkomen dat opnieuw achterstallig onderhoud kan ontstaan.

Uit de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen blijkt dat naar verwachting in het 1e kwartaal van 2023 een Integraal beleidsplan openbare ruimte aan u wordt voorgelegd.
Vanuit het oogpunt van risicobeheersing en toetsing van de realiteit van de ramingen in de begroting en meerjarenraming, is het noodzakelijk te beschikken over recente beheerplannen van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Met actuele beheerplannen bent u beter in staat te sturen vanuit uw kaderstellende taak. Een recent beheerplan is in onze optiek maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Voor ons is het dan ook beter mogelijk te beoordelen of de in de begroting en meerjarenraming opgenomen bedragen reëel en voldoende zijn.

Weerstandsvermogen
In de paragraaf Weerstandsvermogen is voor 2023 de weerstandsratio berekend op 0,34%. Dit wil zeggen dat ongeveer een derde deel van de risico's kan worden opgevangen. De totale risico's zijn opnieuw in beeld gebracht en berekend op basis van de maximale omvang en komen nu uit op € 7,1 miljoen. Ten opzichte van 2022, waarbij is uitgegaan van risico simulatie is dit een opmerkelijke stijging van € 5,5 miljoen. Het is goed om de risico's periodiek tegen het licht te houden en te actualiseren. De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, onvoorzien en het geraamde positieve resultaat 2023. Dit komt totaal op € 2,4 miljoen.
Om de risico's volledig af te dekken moet de weerstandscapaciteit groeien tot ruim € 7,1 miljoen. Op basis van de geplande toename van algemene reserve zal dit eind 2026 worden gerealiseerd. Wij adviseren u de geplande versterking van de algemene reserve door te zetten.

Risicobeoordeling van uw financiële positie

Wij hebben een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van uw gemeente op basis van de financiële kengetallen. Deze sluiten aan bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten.

In onderstaande tabel ziet u de kengetallen voor uw gemeente. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. De corresponderende categorieën van uw gemeente zijn gekleurd weergegeven.

Kengetal	Gelders gemiddelde 2023	Waarde Westervoort	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	64%	**66%**	<90%	90-130%	>130%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	57%	**60%**	<90%	90-130%	>130%
3. Solvabiliteitsratio	31%	**6%**	>50%	20-50%	<20%
4. Grondexploitatie	8%	**0%**	<20%	20-35%	>35%
5a. Structurele exploitatieruimte Begr	1,50%	**1,97%**	Begr en MJR > 0%	Begr of MJR > 0%	Begr en MJR < 0%
5b. Structurele exploitatieruimte MJR	-0,06%	**2,59%**			
6. Belastingcapaciteit	100%	**101%**	<95%	95-105%	>105%
7. Weerstandsvermogen	2,7	**0,3**	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8

Afschrift:
Het college van Burgemeester en
Wethouders van de gemeente Westervoort
Postbus 40
6930 AA WESTERVOORT